

**OBJAVA PODATAKA I INFORMACIJA
SBERBANK BH D.D. SARAJEVO
NA DAN 31.12.2019. GODINE**
Sberbank BH d.d.

Sarajevo, juni 2020. godine

Jagode sa Lave

Postupajući u skladu sa Zakonom o bankama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 27/17) i Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 81/17), Sberbank BH d.d. Sarajevo javno objavljuje sljedeće podatke i informacije sa stanjem na finansijski datum 31.12.2019. godine putem svoje zvanične internet stranice: www.sberbank.ba:

Sadržaj

I	Poslovno ime i sjedište Banke	4
II	Vlasnička struktura i organi Banke	4
III	Strategija i politike upravljanja rizicima	10
IV	Kapital i adekvatnost regulatornog kapitala	24
V	Likvidnosni zahtjevi	29
VI	Izloženost po osnovu vlasničkih ulaganja Banke	31
VII	Kamatni rizik u bankarskoj knjizi	31
VIII	Interni proces procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP) i interni proces procjene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP)	33
IX	Politika naknada	36
X	Bankarska grupa, odnos između matičnog društva i podređenih društava	39
XI	Ostale informacije	39

Svi podaci su izraženi u hiljadama konvertibilnih maraka (BAM), osim ako je drugačije navedeno.

Banka nije dužna objavljivati podatke i informacije koji nisu materijalno značajni, kao ni podatke i informacije, čije bi javno objavljivanje moglo negativno uticati na konkurentski položaj Banke na tržištu, ni podatke koji bi mogli negativno uticati na sigurnost zaposlenika i organa Banke.

I Poslovno ime i sjedište Banke

Sberbank BH dioničko društvo Sarajevo (skraćeno: Sberbank BH d.d. Sarajevo ili SBBH) registrovana je poslovna banka sa sjedištem u Sarajevu, ulica Fra Anđela Zvizdovića broj 1.

U svojoj poslovnoj mreži Banka ima 32 organizaciona dijela odnosno poslovnice, podijeljene u 5 regija: Sarajevo, Tuzla, Mostar, Bihać i Zenica.

Banka nema predstavništva.

Lokacije poslovnica i bankomata Sberbank BH d.d. Sarajevo objavljene su na web stranici Banke na linku: <https://www.sberbank.ba/bs/lokacije>.

II Vlasnička struktura i organi Banke

a. Spisak dioničara Banke koji imaju 5% ili više dionica sa glasačkim pravima

VLASNIČKA STRUKTURA		
Ime / naziv dioničara	Obične dionice (% učešća)	Prioritetne dionice (% učešća)
1. Sberbank Europe AG, Beč, Austrija	100%	

Sberbank je jedna od najstabilnijih finansijskih institucija u svijetu.

Sberbank BH d.d. Sarajevo je članica Sberbank Europe AG, koja je prisutna na osam tržišta Centralne i Istočne Evrope: Austriji, Bosni i Hercegovini (Sarajevo i Banja Luka), Češkoj Republici, Hrvatskoj, Mađarskoj, Njemačkoj, Sloveniji i Srbiji.

b. Članovi Nadzornog odbora i Uprave Banke

Sberbank BH d.d. Sarajevo je Pravilnikom o internoj organizaciji i sistematizaciji adekvatno uspostavila organizacijsku strukturu s jasno definisanim, preglednim i dosljednim linijama odgovornosti unutar Banke, kojima se izbjegava sukob interesa, a u skladu sa Zakonom o bankama FBiH i odlukama Agencije za bankarstvo FBiH.

Sastav, dužnosti i odgovornosti članova Nadzornog odbora i Uprave Banke utvrđeni su Statutom Banke, Poslovnikom o radu Nadzornog odbora i Poslovnikom o radu Uprave Banke.

Nadzorni odbor Banke čini sedam članova, od kojih su dva člana nezavisna, u skladu sa odredbama Zakona o bankama FBiH, a koje imenuje i razrješava Skupština Banke.

Predsjednik i članovi Nadzornog odbora imenuju se istovremeno na period od najduže četiri godine, pri čemu isto lice može biti imenovano za predsjednika ili člana Nadzornog odbora više puta bez ograničenja.

ČLANOVI NADZORNOG ODBORA SBERBANK BH D.D. SARAJEVO

1. Arndt Nikolai Röchling	Predsjednik
2. Elena Viklova	Zamjenik (do 28.08.2019.)
Aleksei Mikhailov	Zamjenik (od 28.08.2019.)
3. Wolfgang Errath	Član
4. Rainer Schamberger	Član
5. Cosette Kuhs	Član
6. Ermin Nuhić	Nezavisni član
7. Elvir Čizmić	Nezavisni član

Upravu Banke čine tri člana, koji organizuju, vode poslovanje i zastupaju Banku, a koje imenuje i razrješava Nadzorni odbor Banke. Član Uprave Banke se imenuje na period od četiri godine, s tim da isto lice može biti imenovano za člana Uprave Banke više puta bez ograničenja.

Banka je podijeljena na slijedeće upravljačke oblasti:

- Područje nadležnosti predsjednika Uprave (CEO)
- Područje nadležnosti člana Uprave za korporativno bankarstvo, operacije i IT
- Područje nadležnosti člana Uprave za upravljanje rizicima i finansijama.

ČLANOVI UPRAVE SBERBANK BH D.D. SARAJEVO

1. Jasmin Spahić	Predsjednik
2. Jasmina Dobrača	Član
3. Enver Lemeš	Član

c. Politike za izbor i procjenu članova Nadzornog odbora i Uprave Banke

Politikama za izbor i procjenu ispunjenja uslova za članove Nadzornog odbora, te za članove Uprave i nositelje ključnih funkcija u Sberbank BH d.d. Sarajevo, definisana je strategija izbora i proces procjene podobnosti kandidata i članova organa Banke, odnosno postupka izbora i procjene pojedinačnih kandidata i članova organa Banke, te organa Banke u cjelini, kao i mjere koje se preduzimaju nakon sprovedene procjene. Dodatno, Politike utvrđuju lica odgovorna za sprovođenje procjene, uslove i kriterije procjene, definišu kriterije za ukidanje izdatih saglasnosti od strane Agencije za bankarstvo FBiH, zatim uslove i načine stručnog usavršavanja članova Nadzornog odbora, te podnošenje izjava o imovinskom stanju.

Navedene Politike su u skladu sa profesionalnim vrijednostima i dugoročnim interesima Banke, te se baziraju na prirodi, obimu i složenosti poslovnih operacija Banke, kao i odgovornostima funkcija koju obavljaju članovi organa Banke. S obzirom na odgovornost koju imaju u upravljanju i nadzoru nad poslovanjem

Banke, članovi organa Banke moraju ispunjavati propisane uslove, te zadovoljavati posebne kriterije podobnosti. Prije nego što bude izabran za člana organa Banke, svaki kandidat mora uspješno proći procjenu stručnosti i primjerenosti odnosno podobnosti, koju provodi Odbor za imenovanja Nadzornog odbora. Tom procjenom se osigurava transparentna odluka koja se temelji na ključnim elementima kao što su osobni ugled, profesionalno iskustvo, prevencija sukoba interesa, vrijeme koje će se posvećivati radu i uticaj na kolektivnu podobnost organa Banke. Osim toga, članovi organa Banke moraju biti i ostati kvalificirani, što uključuje kontinuirano usavršavanje. Za člana organa Banke može biti imenovano samo lice koje je dobilo prethodnu saglasnost Agencije za bankarstvo FBiH za obavljanje te funkcije.

d. Članovi Odbora za reviziju

Odbor za reviziju pruža stručnu pomoć Nadzornom odboru Banke u vršenju nadzora nad poslovanjem Banke i radom Uprave Banke.

Sastav, dužnosti i odgovornosti članova Odbora za reviziju utvrđeni su Statutom Banke i Poslovnikom o radu Odbora za reviziju. Odbor za reviziju Banke Sberbank BH d.d. čini pet članova, koje imenuje i razrješava Nadzorni odbor, uz mogućnost imenovanja na dva uzastopna mandata.

U toku 2019. godine Odbor za reviziju je zasjedao četiri puta.

ČLANOVI ODBORA ZA REVIZIJU SBERBANK BH D.D. SARAJEVO

1.	Reinhard Kaufmann	Predsjednik (do 01.06.2019.)
	Béla Czigony	Predsjednik (od 01.06.2019.)
2.	Jovo Vilendečić	Zamjenik
3.	Petar Grujić	Član
4.	Polina Danilova	Član
5.	Alida Selimović	Član sa profesionalnim zvanjem ovlaštenog revizora

e. Članovi odbora Nadzornog odbora (Odbor za imenovanja, Odbor za rizike, Odbor za naknade)

Obzirom na činjenicu da je sistemski značajna banka na tržištu Bosne i Hercegovine, Sberbank BH d.d. Sarajevo osnovala je tri specijalizirana odbora sa ciljem pružanja stručne podrške u radu Nadzornog odbora: Odbor za naknade, Odbor za imenovanja i Odbor za rizike. Svaki od odbora sastavljen je od po dva člana Nadzornog odbora, te od po jednog lica iz relevantne stručne službe Banke. Predsjednik Nadzornog odbora je ujedno i predsjednik sva tri odbora Nadzornog odbora. Odbori zasjedaju najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće.

U 2019. godini je održano šest sjednica Odbora za naknade vezano za pitanja iz oblasti politike i prakse naknada Banke. Odbor za imenovanja zasjedao je tri puta u povodu redovne i inicijalne procjene organa Banke, te preispitivanja

politike za izbor i procjenu članova organa Banke. Odbor za rizike zasjedao je u 2019. godini u dva navrata, s tim daje izvještavao Nadzorni odbor o provođenju Strategije rizika, adekvatnosti i načinu provođenja usvojenih politika i procedura za upravljanje rizicima, kao i o adekvatnosti i pouzdanosti cjelokupnog sistema za upravljanje rizicima kroz kvartalne izvještaje o radu kontrolne funkcije upravljanja rizicima..

Organizacija, djelokrug i način rada svakog pojedinog odbora pobliže je uređen njegovim Poslovnikom o radu.

Članovi odbora Nadzornog odbora Sberbank BH d.d. Sarajevo (31.12.2019. godine)

Odbor za naknade		Odbor za imenovanje		Odbor za rizike	
1.	Arndt Nikolai Röchling (predsjednik)	1.	Arndt Nikolai Röchling (predsjednik)	1.	Arndt Nikolai Röchling (predsjednik)
2.	Rainer Schamberger (član) (do 09.09.2019.)	2.	Rainer Schamberger (član) (do 09.09.2019.)	2.	Cosette Kuhs (član) (do 09.09.2019.)
	Wolfgang Errath (član) (od 09.09.2019.)		Aleksei Mikhailov (član) (od 09.09.2019.)		Aleksei Mikhailov (član) (od 09.09.2019.)
3.	Melisa Tucaković (član)	3.	Adisa Šehović (član)	3.	Ajla Džonlagić (član)

f. Način organizovanja funkcije Interne revizije i rukovodioca Interne revizije

Kontrolna funkcija Interne revizije u Sberbank BH d.d. Sarajevo organizaciono je pozicionirana kroz sektor Interne revizije odnosno kao zaseban organizacioni dio, funkcionalno i organizacijski nezavisan o aktivnostima koje revidira, kao i o drugim organizacionim dijelovima Banke, u cilju izbjegavanja sukoba interesa.

Interna revizija usko saraduje sa druge dvije kontrolne funkcije banke: Upravljanje rizicima i Praćenje usklađenosti, kako bi se osigurao adekvatan pristup kontroli te razmjena informacija.

Sektor interne revizije direktno odgovara Nadzornom odboru Banke koji imenuje i razrješava odgovornu osobu za rad funkcije Interna revizija i određuje visinu naknade za obavljanje poslova iz segmenta funkcije. Kao odgovorno lice za rad kontrolne funkcije Sberbank BH d.d. Sarajevo imenovan je Amel Kadić, Direktor sektora Interna revizija.

Odgovorno lice za rad kontrolne funkcije redovno sudjeluje na sjednicama tijela koje izvještava: Uprave, Odbora za reviziju i Nadzornog odbora Banke, te lično prezentira izvještaje o radu kontrolne funkcije Interne revizije (kvartalne, polugodišnje i godišnje izvještaje uključujući pojedinačne izvještaje o obavljenim kontrolama) u cilju pribavljanja mišljenja i u konačnici njihovog usvajanja od strane Nadzornog odbora Banke, što osigurava nezavisnost u kontekstu Odluke o kontrolnim funkcijama.

Organizaciona jedinica trenutno broji 5 internih revizora, što je u skladu sa standardom definisanim kroz Metodologiju Interne revizije, u odnosu na ukupan broj zaposlenika Banke. Profesionalne kvalifikacije zaposlenika Interne revizije odgovaraju regulatornim zahtjevima i profesionalnim standardima, uključujući posjedovanje relevantnih profesionalnih certifikata.

Organizaciona nezavisnost Funkcije Interne revizije je prvenstveno uspostavljena kroz njenu funkcionalnu liniju izvještavanja – direktno Odboru za reviziju / Nadzornom odboru. Funkcionalno izvještavanje prema Odboru za reviziju / Nadzornom odboru (na bazi lokalnih regulatornih zahtjeva i međunarodnih standarda Interne revizije), osigurano je kroz sljedeće:

- Nadzorni Odbor / Odbor za reviziju usvaja Povelju o Internoj reviziji, te Metodologiju Interne revizije,
- Nadzorni odbor / Odbor za reviziju usvaja Godišnji plan rada Interne revizije, kao i sve eventualne naknadne izmjene istog,
- Nadzorni odbor / Odbor za reviziju prima redovne izvještaje o rezultatima rada Interne revizije, kao i druge informacije koje direktor sektora Interne revizije smatra neophodnim,
- Direktor sektora Interne revizije ima direktan pristup predsjedavajućim Nadzornog odbora / Odbora za reviziju kao i svim članovima odbora,
- Nadzorni odbor / Odbor za reviziju usvaja sve odluke koje se odnose na ocjenu performansi, imenovanje ili smjenu direktora sektora Interna revizija,
- Nadzorni odbor / Odbor za reviziju odobrava i usvaja godišnju naknadu (plaću) i usklađivanje plaće direktora sektora Interne revizije.

Djelokrug funkcije Interne revizije Sberbank BH d.d. Sarajevo obuhvata sve poslovne procese i organizacione jedinice Banke, uključujući i eksternalizirane aktivnosti, te uključuje:

- Ocjenu usklađenosti poslovnih aktivnosti Banke sa zakonima, propisima i Internim aktima, sa posebnim fokusom na polje upravljanja rizicima i izvještavanje,
- Ocjenu korporativnog upravljanja i dizajna sistema Internih kontrola u svim procesima i poslovnim subjektima nad kojima je vršena revizija,
- Ocjenu dizajna procesa iz perspektive održivosti i ostvarivanja poslovnih ciljeva,
- Testiranje učinkovitosti i efikasnosti sistema Interne kontrole koji je na snazi,
- Ocjenu svrsishodnosti procesa/subjekta naročito uključuje ispitivanje proporcionalnosti iskorištenih sredstava i ciljeva koji trebaju biti ostvareni (efikasnost), uzimajući u obzir ekonomičnost i efikasnost organizacije, procedure i korištenje resursa (posebno u pogledu osoblja i tehničke opremljenosti).
- Ostale obavezne aktivnosti funkcije interne revizije definisane u Odluci o kontrolnim funkcijama banke (član 5., tačka 4).

Djelokrug rada funkcije interne revizije kao i ključni principi pozicioniranosti unutar organizacije, metodologija rada interne revizije, načini i linije izvještavanja, te druge bitne odredbe kojim se osigurava usklađenost aktivnosti funkcije interne revizije sa regulatornim zahtjevima, definisane su internim aktima „Povelja interne revizije“ i „Metodologija interne revizije“ koje je usvojio Nadzorni odbor Banke.

Pored toga, Nadzorni odbor banke usvaja i Godišnji plan rada interne revizije na prijedlog rukovodioca funkcije interne revizije, vodeći se regulatornim obavezama, te principima planiranja revizija na bazi procjene rizika.

g. Imenovanje eksternog revizora

Sberbank BH d.d. Sarajevo je odlukom Skupštine Banke, a na osnovu preporuke Odbora za reviziju, prijedloga Nadzornog odbora, te po prethodno dobivenoj saglasnosti Agencije za bankarstvo Federacije BiH, imenovala društvo za vanjsku reviziju Banke „PricewaterhouseCoopers d.o.o. Sarajevo“, za reviziju finansijskih izvještaja Banke, te reviziju i ocjenu provođenja zakonskih i propisanih obaveza Banke na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma za poslovnu 2019. godinu.

Osim toga Banka je po preporuci Odbora za reviziju te prethodno dobivenoj saglasnosti Agencije za bankarstvo Federacije BiH imenovala društvo „PricewaterhouseCoopers d.o.o.“ Sarajevo za provođenje revizije informacionog sistema Sberbank BH d.d. Sarajevo za 2019. godinu.

III

Strategija i politike upravljanja rizicima

a. Kratak opis strategije i politika upravljanja rizicima

Strategija rizika sadrži informacije o metodama procjene rizika, ograničenjima i mjerama ublažavanja rizika. Strategija opisuje postupke upravljanja rizicima uključujući raspodjelu funkcija upravljanja rizicima između Nadzornog odbora, Uprave i ostalih odjela Banke koji obavljaju poslove podložne rizicima i poslove upravljanja rizicima.

Prilikom izrade Strategije, Banka je vođena pristupom koji dugoročno osigurava kontinuitet poslovanja. Finansijska stabilnost Banke osigurava se pravovremenom identifikacijom potencijalnih rizika i njegove značajnosti, kompetentnim upravljanjem rizicima i kapitalom za pokriće takvih rizika.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je vjerovatnoća da će aktiva Banke, a posebno njezin kreditni portfelj, uslijed dužnikovog neispunjenja ugovornih obaveza, odnosno nepravodobnog i/ili nepotpunog povrata glavnice, kamata i naknada izgubiti na vrijednosti. Kreditni rizik nastaje iz mogućnosti da se potraživanja Banke po plasmanima i s njima povezanim naknadama i kamatama neće naplatiti u predviđenom iznosu u skladu sa ugovorom, odnosno predstavlja rizik potencijalnog gubitka uslijed nepodmirenja dužnikove obaveze prema Banci. Pod kreditnim rizikom podrazumijeva se i koncentracijski rizik, kreditni rizik koji je nastao uslijed promjene valuta/rizik kreditiranja u drugim valutama, te rezidualni rizik.

Koncentracijski rizik se odnosi na potencijalne negativne posljedice koje se mogu javiti uslijed koncentracija ili interakcija između sličnih i različitih faktora rizika ili vrsta rizika, kao što je rizik koji proizlazi iz kreditnih izloženosti prema istom klijentu, grupi povezanih klijenata, klijentima sa istog geografskog područja ili industrije, ili klijentima koji nude istu robu i usluge, kao i rizik koji nastaje uslijed korištenja tehnika ublažavanja kreditnog rizika, a naročito velikih indirektnih kreditnih izloženosti.

Kreditni rizik koji je nastao uslijed promjene valuta treba se posmatrati kao indirektni kreditni rizik koji utiče na klijente koji imaju dug denominiran u drugoj valuti, a samo prihod u lokalnoj valuti. U slučaju da lokalna valuta devalvira u odnosu na valutu u kojoj je denominiran dug, servisiranje duga postaje veće – obzirom da je potreban veći iznos u lokalnoj valuti kako bi se pokrile otplate u ekvivalentnoj valuti kredita.

Rezidualni rizik je rizik da će priznate tehnike ublažavanja kreditnog rizika koje primjenjuje kreditna institucija biti manje efikasne od očekivanih. Ova vrsta kreditnog rizika se ne javlja zbog pada kreditne sposobnosti druge strane, nego nedovoljne mogućnosti da se realizuje uzeti kolateral. Ovo se može javiti kao

posljedica mogućnosti da pravni mehanizmi pomoću kojih je kolateral založen ili prenesen ne garantuju da banka ima pravo na likvidaciju ili oduzimanje kolaterala. Drugi primjer je da se kolateral neće pokazati onoliko vrijednim koliko se očekivalo.

Ciljevi i osnovna načela preuzimanja i upravljanja kreditnim rizikom te sklonost za preuzimanje kreditnog rizika temelje se na Strategiji rizika i Kreditnoj politici Banke.

Smjernice definirane prethodno navedenim aktima u osnovi su usmjerene kontinuiranom jačanju kreditne kvalitete portfolija, a funkcija upravljanja kreditnim rizikom je načelno odgovorna za:

- Primjenu sistemskog pristupa upravljanju kreditnim rizikom i optimizaciju strukture proizvoda kreditnog portfolija s ciljem ublažavanja nivoa kreditnog rizika;
- Poboljšanje konkurentskih prednosti putem preciznije procjene prihvaćenih rizika i primjene mjera s ciljem upravljanja kreditnim rizikom, uključujući obezbjeđenje održavanja ili smanjenja nivoa stvarnih kreditnih rizika;
- Učestvuje u razvoju modela i uslova za pružanje kredita ugovornim stranama (katalog proizvoda) uz očuvanje održivosti u procesu definisanja i povećanja kataloga proizvoda (uvođenje složenijih proizvoda), kao posljedica adekvatne procjene i upravljanja prihvaćenim rizicima
- Pružanje nepristrasne, tačne i sigurne procjene rizika, postignute korištenjem pouzdanih činjeničnih i statističkih informacija;
- Formiranje procesa identifikacije i analize kreditnih rizika, indekse koji opisuju nivo kreditnog rizika, parametre mjerenja kvalitete proizvoda, rejting, modele i procedure za procjenu kreditnog rizika u cjelini;
- Formiranje procesa i instrumenata za upravljanje kreditnim rizikom (jedinствене standarde i zahtjeve za organizacijsku strukturu, distribuciju nadležnosti, procese i procedure upravljanja kreditnim rizikom, modele procjene kreditnog rizika, sisteme limita i koncentracije kreditnog rizika i velikih izloženosti, profile rizika klijenta, izvještavanje, itd.);
- Formiranje politike za stvaranje rezervi za kreditne gubitke u skladu sa zahtjevima Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (u daljem tekstu: MSFI), i lokalnim zahtjevima utvrđenim u odgovarajućim odredbama;
- Formira (učestvuje u formiranju) zahtjeve za postupke formalizacije i metode procjene kolaterala za obaveze ugovornih strana;

Osnova kreditne analize je metodologija utvrđivanja kreditnog rizika i određivanje granice podnošljivog kreditnog rizika te mjerenje i kontrola sadašnjih i budućih rizika kojima je Banka izložena. Banka je uspostavila neophodnu podjelu dužnosti između onih koji prihvataju kreditni rizik u ime institucije i onih koji mjere, prate i procjenjuju kreditni rizik. Upravljanje kreditnim rizikom se obavlja na tri nivoa:

1. Nivo upravljanja (obavlja ga Uprava, Nadzorni odbor, Kreditni odbor i Odbor za upravljanje rizicima) osigurava upravljanje cjelokupnim rizikom, kako na nivou Banke tako i na nivou Grupacije. Rezultati ovog procesa uključuju razvoj zahtjeva i limita za procese upravljanja kreditnim rizikom, same procese upravljanja kreditnim rizikom, kao i utvrđivanje organizacijske

strukture i odgovarajućih nadležnosti tijela uključenih u upravljanje kreditnim rizikom.

2. Nivo upravljanja (upravljanje pojedinačnim organizacionim jedinicama rizika) osigurava upravljanje kreditnim rizikom unutar okvira limita i zahtjeva uspostavljenih na prvom nivou. Rezultati ovog procesa uključuju razvoj limita za određene transakcije, poslove i pozicije povezane sa kreditnim rizicima.
3. Nivo upravljanja koji obavljaju odbori/organizacione jedinice Banke, a osigurava neposredno upravljanje kreditnim rizikom unutar okvira limita i zahtjeva uspostavljenih na nivou 1 i 2.

2019. godinu obilježila je implementacija novog regulatornog okvira u FBiH, odnosno analiza i priprema za predstojeće regulatorne izmjene, koje se odnose na upravljanje kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka.

Novim propisima su uvedena posebna pravila za upravljanje kreditnim rizikom i minimalni zahtjevi koji trebaju biti zadovoljeni u okviru utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka. Banka je uspješno definirala način raspoređivanja finansijske aktive u nivoe kreditnog rizika i utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka i razvila sistemsko rješenje za realizaciju i usklađenost sa regulatornim okvirom.

Banka za izračun minimalnih kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik primjenjuje standardizirani pristup u skladu s odredbama Odluke o izračunavanju kapitala banke i Odluke o izmjenama i dopunama odluke o izračunavanju kapitala banke.

Tržišni rizik

Tržišni rizik je definisan kao rizik gubitka, na bilansnim i vanbilansnim stavkama, uslijed nepovoljnih kretanja tržišnih cijena. Dakle, Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih novčanih tokova finansijskog sredstva uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proizlazi iz otvorenih pozicija u kamatnoj stopi, valuti i kapitalnim proizvodima, koji su izloženi općim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijene kapitala. S regulatornog aspekta, tržišni rizik proizlazi iz svih pozicija uključenih u knjigu trgovanja Banke, kao i bilansnih pozicija osjetljivih na robni i devizni rizik. Sberbank BH d.d. Sarajevo upravlja, prati i izvještava o pozicijskom riziku (knjiga trgovanja) kao i deviznom riziku, dok robni rizik trenutno nije materijalan.

Tržišni rizici obuhvataju tržišne rizike iz knjige trgovanja (rizici koji se odnose na kamatnu stopu i instrumente vezane za kapital u knjizi trgovanja, robni rizik, rizik povezan sa dionicima u investicionim fondovima).

Devizni rizik za banku se javlja kada se izloženost ili obaveze prihvataju u stranoj valuti i nemaju poravnanje u odgovarajućoj poziciji ili derivativnoj transakciji. Devizni rizik također obuhvata rizik koji nastaje iz pozicija izloženosti u zlatu. Osnovna strategija za upravljanje deviznim rizikom u bankarskoj knjizi je da u bankarskoj knjizi nema strateški otvorenih deviznih pozicija. U praksi, to znači da se pozicije koje proizlaze iz normalnog poslovanja zatvaraju na dnevnoj bazi na tržištu preko OJ Globalna tržišta. Individualne devizne pozicije, kao i devizne pozicije banke, moraju se svakodnevno održavati u okviru zakonom propisanih limita.

Pored tržišnih rizika Banka redovno mjeri i ocjenjuje negativan uticaj kamatnog rizika na ekonomsku vrijednost bankarske knjige. Kamatni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige uslijed promjena kamatnih stopa, i kao takav je materijalno značajan na nivou Sberbank BH.

Rizik likvidnosti

Strategija likvidnosti Sberbank BH (koja sadrži ciljeve za: identifikaciju rizika likvidnosti i procjenu materijalnosti za uspostavljanje internih limita i praćenje istih, poštivanje regulatornih ograničenja procjena adekvatnosti izvora, te izvještavanje Uprave i Nadzornog odbora. Strategija definiše i ključne principe likvidnosti za određivanje apetita za preuzimanje rizika, ciljani profil rizika likvidnosti, postupke interne procjene adekvatnosti likvidnosti (u daljem tekstu: ILAAP) ispunjenje regulatornih zahtjeva i dr. Strategija upravljanja aktivom i pasivom definiše okvir za upravljanje likvidnošću Banke. Strategijom upravljanja rizicima i Pravilnikom o upravljanju rizikom likvidnosti Banka je jasno odredila i dokumentovala sklonost preuzimanju likvidnosnog rizika. Uz zakonske i interne limite nivoa likvidnosti, Pravilnik o upravljanju rizikom likvidnosti navodi važnost osiguranja dostatne likvidnosti Banke kao jedne od najvažnijih zadaća upravljanja Bankom, te navodi posljedice nelikvidnosti Banke.

U procedurama je navedeno da Banka teži postizanju ročne usklađenosti te ostvarenju dovoljnih i kvalitetnih rezervi likvidnosti potrebnih za neometano poslovanje u okvirima definirane strategije upravljanja ostalim rizicima. Bančina strategija upravljanja ovim rizikom uključuje proširivanje depozitne baze i diverzifikaciju izvora finansiranja što je uključeno u poslovnu strategiju i godišnje planove Banke. Dnevne potrebe za likvidnošću pokrivaju se na međubankarskom tržištu, a u slučaju većih izvanrednih potreba Banka ima mogućnost korištenja okvirnih linija matične banke.

Banka kroz politike i procedure ima jasno definisanu toleranciju izloženosti likvidnosnom riziku kroz eksterne standarde (regulatorni okvir), te interne/grupne limite.

Okvir likvidnosti, koji pokriva upravljanje i praćenje likvidnosti, je o je definisan kako bi se osiguralo da Banka ispunjava svoje obaveze u normalnim uslovima, te u uslovima stresa. Banka je u okviru sveobuhvatnog procesa identifikacije i procjene materijalnosti rizika, koji uključuje sve poslovne linije i izloženosti, koristeći internu definiciju materijalnosti, identifikovala sljedeće rizike likvidnosti:

1. **Kratkoročni rizik likvidnosti** - Rizik da banka neće biti u mogućnosti da efikasno ostvari i očekivane i neočekivane trenutne i buduće potrebe za novčanim tokom i za kolateralom bez uticaja na dnevne aktivnosti ili finansijsko stanje banke. Kratkoročni rizik da se trenutne i buduće obaveze plaćanja neće moći ispuniti u potpunosti na vrijeme ili na ekonomski opravdan način.
2. **Dugoročni rizik likvidnosti** - Rizik da banka neće biti u mogućnosti da efikasno ostvari i očekivane i neočekivane trenutne i buduće potrebe za novčanim tokom i za kolateralom bez uticaja na dnevne aktivnosti ili finansijsko stanje banke. Dugoročni rizik od gubitka uslijed promjene u vlastitim troškovima refinansiranja ili u rasponu.

3. Rizik likvidnosti tržišta - Rizik da banka neće biti u mogućnosti da neutralizira ili eliminiše poziciju po tržišnoj cijeni uslijed neadekvatne veličine tržišta ili poremećaja tržišta.
4. Koncentracijski rizik (kao dio rizika likvidnosti) - Rizik koji se javlja u vezi sa nedovoljnim nivoom diverzifikacije izvora likvidnosti na strani obaveza u bilansu (uniformnost likvidnih rezervi, najvećih depozita, regionalne strukture, itd.).
5. Rizik troška finansiranja - Rizik negativnih promjena troška finansiranja koji može uticati na poslovne aktivnosti banke.

Okvir za rizik likvidnosti Banke sastoji se od sljedeća tri stuba:

- Kreiranje i korištenje konzervativnih scenarija stres testiranja kako bi se osiguralo dovoljno likvidnosti da se ispune sve obaveze u uslovima stresa
- Metrika rizika likvidnosti kao alat za identifikaciju i mjerenje u svrhu praćenja i procjenjivanja rizika likvidnosti
- Kontrola rizika likvidnosti putem limita i indikatora ranog upozoravanja, koji odražavaju odgovarajuće nivoe tolerancije rizika likvidnosti u svjetlu strateškog pravca i sveukupnog apetita za rizikom.

Lista relevantnih pokazatelja rizika, metodologija procjene i nivo internih limita i/ili ciljeva se godišnje utvrđuju u obliku dokumenta Izjava o apetitu za rizik (RAS), koja je predmet usvajanja Nadzornog odbora Banke. RAS je definisan kao najvažniji skup pokazatelja u području upravljanja rizicima koji daje pravac budućeg razvoja poslovanja iz perspektive spremnosti za preuzimanje rizika, a kako bi se ispunili poslovni ciljevi. RAS se sastoji od pojedinačnih mjera rizika po određenoj izloženosti riziku, a za svaku je utvrđen žuti i crveni limit/cilj.

Svi pokazatelji RAS-a zahtijevaju redovno mjesečno praćenje i usmjeravanje. Praćenje se vrši na trenutnim podacima za izvještajni period, kao i podacima projiciranim za kraj godine.

Istovremeno, u skladu sa važećom zakonskom regulativom iz oblasti (rizika) likvidnosti, a u cilju uspostavljanja adekvatnog upravljanja likvidnošću, Banka je u internom aktu Interni koeficijenti likvidnosti i kapitala, definisala obavezujuće interne limite likvidnosti, kao i set dodatnih internih limita tzv. interne koeficijente nivoa 2, koji predstavljaju odrednicu pri strateškom planiranju i upravljanju. Bitno je i napomenuti da je Banka identifikovala BAM i EUR kao značajne valute.

O svim pokazateljima likvidnosti Banka redovno izvještava ALCO, RICO i Nadzorni odbor. Banka redovno provodi i dva stres testa rizika likvidnosti svakog mjeseca, jedan na osnovu metodologije Sberbank Grupacije i jedan lokalni kao dodatni stres test, o kojima također izvještava ALCO, RICO i Nadzorni odbor.

Operativni rizik

Operativni rizik predstavlja mogućnost nastanka gubitaka za Banku i negativnih efekata na kapital Banke zbog neadekvatnih internih sistema, procedura i kontrola, slabosti i propusta u izvršavanju poslovnih aktivnosti, nezakonitih radnji i vanjskih događaja koji Banku mogu izložiti gubitku. Kategorija operativnog rizika uključuje i sljedeće potkategorije: reputacijski rizik, pravni rizik, rizik usklađenosti sa zakonskom regulativom (uključujući rizik ponašanja i regulatorni

rizik), rizik modela, rizik eksternalizacije, te rizik informacione i komunikacijske tehnologije (ICT).

Banka je uspostavila i odgovarajući sistem upravljanja operativnim rizikom. Upravljanje operativnim rizikom vrši se u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo FBiH i standardima Sberbank Grupacije. Politike za upravljanje operativnim rizikom usvojene od strane Nadzornog odbora predstavljaju krovni dokument sistema upravljanja operativnim rizikom.

Upravljanje rizicima i kontrola rizika uključuje mjere podizanja svijesti o riziku, pripremu risk mapa, implementaciju procjena rizika, planski sistem ranog upozorenja kao i prikupljanje podataka. Neki od alata koji se koriste su podizanja svijesti o riziku, implementacija samoprocjene rizika i kontrola (RCSA) kao i sveobuhvatno prikupljanje podataka o događajima.

Prikupljanje i detaljno dokumentovanje podataka o realizovanim događajima koji se smatraju operativnim rizikom vrši se putem posebne baze podataka.

Nadzorni odbor, Uprava Banke i Odbor za upravljanje rizicima Banke redovno razmatraju izvještaje o operativnim rizicima kojima je Banka izložena.

U oblasti upravljanja kontinuitetom poslovanja Banka je pored Plana oporavka („Disaster Recovery Plan“) usvojila i Plan za vanredne situacije („Business Continuity Plan“), čiji je osnovni cilj osiguranje kontinuiranog rada Banke u slučaju nastanka ozbiljnih poremećaja u poslovanju uzrokovanih situacijama koje su van kontrole Banke.

Za izračun minimalnih kapitalnih zahtjeva za operativni rizik Banka primjenjuje pristup osnovnog pokazatelja u skladu s odredbama Odluke o izračunavanju kapitala banke.

Ostali rizici

Upravljanje kapitalom je regulisano politikama, strategijom i smjernicama u skladu sa standardima Grupe i lokalnom regulativom. U procesu izrade poslovne strategije Banke postavljaju se određeni ciljevi, uglavnom zasnovani na budžetu. Budžetirani iznosi zapravo predstavljaju limite/ciljeve koje bi Banka trebala postići.

Makroekonomska rizik se ne kvantifikuje, isti se procjenjuje na osnovu ekonomske stabilnosti i rasta, zaposlenosti, kupovne moći i opće makroekonomske situacije u Bosni i Hercegovini. Kontinuirano se prati stanje na finansijskim tržištima i ekonomski razvoj Bosne i Hercegovine, kroz dostupne lokalne izvore (makroekonomske analize) i kroz Grupne resurse. Također, kada je u pitanju upravljanje i kontrola geopolitičkog rizika, proces je zasnovan na praćenju političke situacije u zemlji, kao i u drugim zemljama s kojima Banka posluje, prvenstveno matične zemlje Grupacije.

Porezni rizik u cjelini je dio sveobuhvatnog okvira upravljanja i kontrole u Banci. Porezni rizik se mjeri drugim metodama i uglavnom se zasniva na prethodnom iskustvu i općim tržišnim informacijama koje se prenose preko Udruženja banaka Bosne i Hercegovine, komunikacije s poreznim vlastima i poreznim savjetnicima.

Društvenim i rizikom okruženja se upravlja i kontroliše praćenjem utjecaja različitih kampanja koje Banka poduzima, kao i utvrđenim politikama i principima

Banke. S obzirom na činjenicu da se radi o prilično specifičnoj vrsti rizika, koja se odnosi na rizik gubitaka nastalih nanošenjem štete okolišu i/ili društvu od strane Banke, direktno ili indirektno, mjerenje se vrši na osnovu profesionalne procjene, koristeći uglavnom kvalitativnu procjenu.

Rizik zemlje i državnosti je dio sveobuhvatnog okvira upravljanja i kontrole u Banci. To je rizik da će strana centralna banka promijeniti svoju valutnu regulativu, čime će značajno smanjiti ili u potpunosti anulirati vrijednost svojih valutnih ugovora. Ovaj rizik također uključuje rizik da strana država neće uspjeti da ostvari otplatu duga ili neće ispoštovati plaćanje državnog duga.

Rizik učešća u kapitalu proizilazi iz ulaganja Banke u druga pravna lica. Rizik se redovno prati putem funkcije finansija.

Upravljanje i kontrola rizika ulaganja su uglavnom zasnovani na stručnoj procjeni. Aktivnosti ulaganja Banke su u odgovornosti sektora ALM, dok se rizik ulaganja prati na redovnoj osnovi od strane OJ Tržišni i rizik likvidnosti.

Rizik poluge je dio sveobuhvatnog okvira upravljanja i kontrole u Banci. Za kvantifikaciju se koriste ostale metode zasnovane na temeljnim regulatornim zahtjevima.

Rizikom gubitka uslijed smanjenja vrijednosti imovine upravlja se internim aktima i dobrom praksom, koja je usklađena sa regulatornim zahtjevom i zahtjevima Grupe. Osnovni interni dokument za upravljanje imovinom je smjernica Upravljanje nekretninama.

Upravljanje i kontrola rizika osiguranja uglavnom se zasnivaju na stručnoj procjeni. Banka je uspostavila postupak procjene finansijskog položaja društava za osiguranje s kojima Banka posluje na godišnjoj osnovi. Redovno se provodi analiza i prate aktuelni trendovi sa aspekta opšte sigurnosti, te se u skladu s tim analizama obnavljaju polise osiguranja.

Praćenje ostalih rizika je dio aktivnosti odgovarajućih organizacionih jedinica, a značajnije promjene, ukoliko postoje, se iznose Upravi, Grupaciji i po potrebi Nadzornom odboru.

b. Struktura, odnosno organizacija funkcije upravljanja rizicima

Organizacija funkcije rizika proporcionalna je prirodi, veličini i složenosti uključenih rizika. Adekvatnost i učinkovitost područja rizika redovno se procjenjuje od strane Uprave, pri čemu se u skladu sa općim aktima Uprave, vodi računa o raspodjeli nadležnosti između članova Uprave.

Organizacijom funkcije upravljanja rizicima uvodi se homogena struktura u Banci zajedno sa standardnim ulogama i odgovornostima. Sve aktivnosti koje vrše OJ za rizike trebaju biti dokumentovane u usaglašenim smjernicama. Kroz apetit za rizik, Banka određuje svoju spremnost da preuzme rizike i, kroz profil rizika, ciljanu strukturu rizika kojima je izložena. Banka upravlja rizicima i donosi odluke prilikom razmatranja ciljanog profila (pristup gledanja unaprijed). Na kraju, osnovni dio funkcije upravljanja rizicima je efikasno upravljanje koje je nezavisno od poslovanja. Svi ti elementi pokazuju da se Strategija rizika efikasno primjenjuje u praksi u cijeloj Banci.

Voditelj područja za upravljanje rizicima Banke je Član Uprave za upravljanje rizicima (CRO), koji izvještava Predsjednika Uprave Banke. U izvršavanju poslova funkcije upravljanja rizicima na odgovarajući način sudjeluju Nadzorni odbor (Odbor za reviziju, Odbor za rizike), Uprava, rukovodioci i zaposlenici svih organizacionih jedinica u području upravljanja rizicima, a u širem smislu i svi zaposlenici Banke, dok je kao lice odgovorno za rad kontrolne funkcije upravljanja rizicima kao cjeline Direktor sektora Upravljanje rizicima.

OJ Upravljanje rizicima, zajedno sa pripadajućim odjelima (Integrirano upravljanje rizicima, Metodologije kreditnog rizika i rezerve, Portfolio analiza i izvještavanje, Monitoring kreditnog rizika, Tržišni i rizik likvidnosti, te Operativni rizik):

- razvija, implementira, podržava i unaprjeđuje sistem upravljanja rizicima Banke, osigurava njegovu usklađenost sa zahtjevima strategije razvoja Banke, zahtjevima i preporukama regulatora, preporukama dioničara i najboljim međunarodnim praksama;
- organizuje proces identifikacije i procjene materijalnosti rizika Banke;
- odgovoran je za implementaciju ICAAP-a i ILAAP-a;
- sveobuhvatno izvještava o nivou materijalnih rizika kojima se upravlja i to upravna tijela Banke kao i druga kolegijalna tijela odgovorna za upravljanje rizicima Banke, u mjeri potrebnoj za donošenje odluka, uključujući i podnošenje izvještaja Nadzornom odboru;
- obavještava Odbor za rizike Banke, Upravu Banke i Nadzorni odbor Banke o činjenicama kršenja utvrđenog Okvira apetita za rizik i regulatornih pokazatelja Banke, a nakon utvrđivanja takvih činjenica;
- priprema prijedloge vrijednosti apetita za rizik Banke i njihovu raspodjelu u saradnji sa organizacionim jedinicama rizika;
- zadužen je za provođenje testiranja otpornosti na stres i koordinira proces centraliziranog stres testiranja, te izvještava RICO i Upravu Banke o rezultatima;
- predstavlja kontrolnu funkciju upravljanja rizicima, te provodi aktivnosti predviđene važećim regulatornim okvirom.
- osigurava implementaciju internih politika i metodologija upravljanja rizicima u skladu sa standardima i procedurama Grupe, kao i lokalnim regulatornim zahtjevima;
- formira procese identifikacije i analize kreditnih rizika, indekse koji opisuju nivoe kreditnog rizika, parametre mjerenja kvalitete proizvoda, rejting, modele i procedure za procjenu kreditnog rizika u cjelini;
- formira procese i instrumente za upravljanje kreditnim rizikom (jedinstvene standarde i zahtjeve za organizacijsku strukturu, distribuciju nadležnosti, procese i procedure upravljanja kreditnim rizikom, modele procjene kreditnog rizika, sisteme limita i koncentracije kreditnog rizika i velikih izloženosti, profile rizika klijenta, izvještavanje, itd.);
- vrši kontrolu funkcionisanja sistema upravljanja kreditnim rizikom; procjenjuje gubitke kao rezultat aktualizacije kreditnog rizika, analizira

adekvatnosti primijenjene metodologije upravljanja kreditnim rizikom i unaprjeđuje relevantne interne pravilnike;

- predlaže politike za stvaranje rezervi za kreditne gubitke u skladu sa zahtjevima Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (u daljem tekstu: MSFI), i lokalnim zahtjevima utvrđenim u odgovarajućim odredbama;
- formira (učestvuje u formiranju) zahtjeve za postupke formalizacije i metode procjene kolaterala za obaveze ugovornih strana;
- razvija (učestvuje u razvoju) sistem limita kreditnog rizika za Banku, u smislu postavljanja limita u skladu sa regulatornim ograničenjima ili internim apetitima, te praćenja poštivanja istih;
- učestvuje u razvoju modela uslova za pružanje kredita ugovornim stranama (katalog proizvoda).

OJ Restrukturiranje i naplata je odgovorna za:

- izradu i redovno samostalno ažuriranje strategije za smanjenje NPL-a u SBBH;
- predlaganje akcionih planova i pružanje mišljenja o strategiji prema odgovarajućim nivoima odlučivanja, a u vezi sa klijentima u žutoj i crvenoj zoni;
- maksimiziranje naplate portfolia kroz izradu i provedbu najefikasnije PWO/RWO strategije i alata koji će se primijeniti za pojedinačne slučajeve;
- definisanje potrebnog SLLP za NPL, procjenjujući mogućnost oporavka/naplate bazirane na neto sadašnjoj vrijednosti očekivanih novčanih tokova.

OJ Procjena kreditnih rizika je odgovorna za:

- kontrolu i obradu kreditnih zahtjeva zajedno sa dokumentacijom, te pripremu za odluku za odobrenje kredita (kreditna sposobnost i ponuđeno obezbjeđenje);
- donošenje odluke o slučajevima kreditnih poslova u skladu s pouvoarima dodijeljenim OJ, koji se tiču odobravanja kredita i ostalih proizvoda Banke za fizička i pravna lica;
- verifikaciju monitoring zona malih i srednjih preduzeća;
- izradu monitoringa i verifikaciju zona velikih preduzeća (korporativnih klijenata).

c. Obuhvatnost i karakteristike sistema izvještavanja o rizicima

Sastavi učestalost izvještavanja o rizicima vrši se skladu sa zahtjevima regulatora, zahtjevima Uprave i zahtjevima za objavljivanje o rizicima bilo kojeg od učesnika, a zasniva se na načelima transparentnosti, cjelovitosti itd., u skladu sa Strategijom rizika.

Unaprijeđenim metodologijama ostvareno je uspješno upravljanje rizicima i kapitalom, pri čemu su interni akti i politike Banke usklađene sa lokalnim propisima i približene EU regulativi.

Banka provodi sveobuhvatno praćenje i interno upravljanje rizicima koristeći dva pristupa:

- Ex-ante upravljanje: Proaktivno upravljanje i proces praćenja kapaciteta za podnošenje rizika i ICAAP/ILAAP limita se sastoji od procjene budućih očekivanih razvoja korištenja kapitala i razvoja rizika. Ex-ante perspektiva je uključena u proces planiranja kapitala. Na temelju budžeta, Banka određuje limite rizika (uključujući i detaljnije limite za konkretne vrste rizika) zajedno s ciljanom vrijednošću za korištenje internog kapitala.
- Ex-post upravljanje: Redovni mjesečni proces praćenja. Iskorištenost kapaciteta za podnošenje rizika i ICAAP/ILAAP limita se procjenjuje i izvještava relevantnim odborima najmanje na mjesečnom nivou. Time se osigurava da nadležni donosioci odluka i odbori budu blagovremeno obaviješteni o trenutnom statusu kapaciteta za podnošenje rizika i izvršenju Strategije rizika.

Sistemima za praćenje limita pokazatelja kapitala, rizika (kreditni, tržišni, operativni, rizik likvidnosti) i profitabilnosti Banka uspostavlja efikasan način kontrole na godišnjem, polugodišnjem, kvartalnom, mjesečnom, dvosedmičnom, sedmičnom, dnevnom i unutar dnevnom nivou. Limiti i ciljevi su postavljeni uz dodatne zaštitne slojeve, koji su dovoljno udaljeni od regulatornih zahtjeva, te na taj način Banka može pravovremeno da primjeni mjere i akcije u cilju sprječavanja prekoračenja limita.

Cilj izvještavanja i upravljanja je da se upravljačkim tijelima daju blagovremene, potpune i tačne informacije o nivou rizika, omogućavajući savjesno donošenje odluka. Pored Uprave i Nadzornog odbora i njihovih relevantnih odbora, izvještavanje o rizicima se odvija prema Grupaciji, kao i prema regulatoru.

d. Tehnike ublažavanja rizika, te načini koje banka koristi za osiguranje i praćenje efikasnosti u ublažavanju rizika

Sobzirom na postojeći sistem kontrole limita Banke, uz svakodnevno upravljanje i praćenje iskorištenosti limita, rast obima rizika može se na odgovarajući način ublažiti.

Proces eskalacije u slučaju prekoračenja limita apetita za rizik, kao i relevantne aktivnosti ublažavanja definisani su u Planu reagovanja u vanrednim situacijama Banke i drugim relevantnim politikama. Plan reagovanja u vanrednim situacijama (ERP) definiše postupak koji će se provoditi u slučaju da se dostignu crveni pragovi za apetit (kako u tekućem, tako i u projiciranom vremenskom okviru),

uloge i odgovornosti različitih strana u procesu eskalacije i ublažavanja, te definiše vjerodostojne korektivne mogućnosti i mjere. ERP je nezavisan od Pravilnika o nepredviđenim situacijama vezanim za likvidnost (LiConReg), koji utvrđuje strategije za rješavanje nedovoljne likvidnosti u kritičnim situacijama, kao i Pravilnika o upravljanju kontinuitetom poslovanja (BCM), koji za cilj ima održavanje poslovanja u kriznim situacijama koje nisu nastale uslijed ekonomskih uticaja. Ipak, slične mjere ublažavanja primjenjuju se u slučaju da iste daju prihvatljiva rješenja. Jasno definisane uloge i odgovornosti, kao i model upravljanja, neophodni su za djelotvorno i efektivno izvršenje ERP-a. Svi neophodni resursi trebaju biti na raspolaganju i saradivati na koordiniran način. Obzirom da nepoželjna situacija zahtijeva precizno donošenje odluka i koordiniran proces implementacije, uključenost i sveukupna odgovornost Uprave od ogromnog je značaja (podržava je RICO kao glavna platforma za proces donošenja odluka).

Menadžment kontrole služe kao sredstvo nadzora učinka internih kontrola i obezbjeđuju njihovu efektivnost. Izvršavaju se na osnovu slučajne provjere, od strane rukovodioca organizacione jedinice a imaju za cilj da osiguraju da su operativne kontrole praćene. Jedna menadžment kontrola može pokrivati jednu ili više internih kontrola, koje mogu uticati na ublažavanje rizika. Menadžment kontrole su uspostavljene na nivou voditelja OJ, a prate se u IKS aplikaciji (BART baza). Analizirajući menadžment kontrole Banka može proaktivno identifikovati uticaje na portfolio operativnog rizika. Kontrole u okviru sektora Upravljanje kreditnim rizikom su usklađene sa dokumentom Smjernica sistema interne kontrole.

U okviru svoje strategije upravljanja kreditnim rizikom, kao i prilikom kalkulacije rizikom ponderisane aktive, Banka koristi i tehnike smanjenja kreditnog rizika (CRM) za ublažavanje kreditnog rizika povezanog sa izloženošću ili izloženostima koje Banka ima, a koje obuhvataju materijalnu i nematerijalnu kreditnu zaštitu. Materijalna kreditna zaštita obuhvata finansijski kolateral (gotovina, vrijednosni papiri, dionice) izračunate po složenoj metodi finansijskog kolaterala, dok nematerijalna kreditna zaštita obuhvata garancije priznatih pružaoca kreditne zaštite.

e. Adekvatnost uspostavljenog sistema upravljanja rizicima banke u odnosu na njen rizični profil i poslovnu politiku i strategiju

Kroz apetit za rizik, Banka određuje svoju spremnost da preuzme rizike i, kroz profil rizika, ciljanu strukturu rizika kojima je izložena. Banka upravlja rizicima i donosi odluke prilikom razmatranja ciljanog profila (pristup gledanja unaprijed).

Apetit za rizik predstavlja osnovu za ciljani profil rizika i definiše se kao spremnost Banke da preuzme finansijske rizike kvantificirane odgovarajućim pokazateljima. Apetit za rizik je uspostavljen za sve materijalne rizike i odobren je posebnom odlukom Nadzornog odbora Banke. Lista relevantnih pokazatelja rizika i nivoi internih limita i/ili ciljeva se utvrđuju u obliku dokumenta pod nazivom Izjava o apetitu za rizik. Ista se određuje na godišnjem nivou, a proces definisanja se oslanja na proces budžetiranja. Apetit za rizik utvrđuje se u okviru strateškog planiranja. Izjava je lako razumljiva za sve aktere i odnosi se na nivoe i vrste rizika koje je Banka spremna da prihvati za postizanje svojih poslovnih ciljeva.

Limiti i ciljevi rizika se definišu na godišnjem nivou, obično na početku finansijske godine i uzimajući u obzir regulatorne zahtjeve, proces identifikacije rizika, interne prudencijalne potrebe i odobreni budžet. Limiti i ciljevi u Izjavi o apetitu za rizik mogu biti revidirani i modifikovani u okviru poslovne godine samo uz izuzetak - u slučaju materijalnih promjena u poslovnom i/ili profilu rizika za tekuću godinu.

Prilikom utvrđivanja profila rizika primjenjuju se sljedeća pravila:

- Banka analizira trenutni relativni značaj različitih vrsta rizika i raspodjelu koncentracija između pojedinih vrsta rizika, kako bi osigurala okvir za dalje napredovanje prema ciljanom profilu rizika;
- Rizici koji se smatraju materijalnim se kvantificiraju ili kvalitativno procjenjuju kako bi se odredio cjelokupni trenutni profil rizika Banke;
- Banka identifikuje rizike koji su neprihvatljivi obzirom na njeno iskustvo i resurse;
- Banka svoj ciljani profil rizika izvodi na osnovu trenutnog profila, planova poslovanja i apetita za rizik;
- Ciljani profil rizika čini osnovu za određivanje dosljednih limita rizika;
- Ciljani profil rizika podržava proces planiranja i upravljanja kapitalom.

U svrhu efikasnog upravljanja rizikom i uzimajući u obzir potrebu za smanjenjem sukoba interesa između strana koje preuzimaju rizik, ograničavaju i kontrolišu nivoe rizika, kao i sistema revizije upravljanja rizicima, organizacijska struktura Banke formirana je s posebnom pažnjom na neophodno razdvajanje funkcija i odgovornosti između poslovnih jedinica Banke, a u skladu s načelom "3 linije odbrane".

Prvu liniju odbrane Banke u procesu upravljanja rizicima predstavljaju organizacione jedinice koje vrše aktivno preuzimanje rizika. Cilj prve linije odbrane je osiguranje usklađenosti sa limitima rizika uspostavljenim u drugoj liniji odbrane.

Druga linija odbrane Banke prije svega uključuje kontrolne funkcije, za praćenje usklađenosti i upravljanje rizicima (uključujući organizacione jedinice koje je čine). Cilj druge linije odbrane je nezavisnost od prve linije kontrole i usklađenost sa uspostavljenim ograničenjima.

Treća linija odbrane Banke osigurava se funkcijom interne revizije. Ova funkcija igra značajnu ulogu nezavisnim ocjenjivanjem upravljanja rizikom i provođenjem mjera kontrole rizika, kao i procjenom usklađenosti sistema upravljanja rizicima sa internim i eksternim zahtjevima.

Internim aktima Banka propisuje način ponašanja i kreira okruženje kojim se nastoji obezbijediti adekvatnost identifikovanja, mjerenja i praćenja rizika, a u skladu s regulatornim zahtjevima, apetitom Banke za rizike i prihvatanje istih. Redovnim pregledom, ažuriranjem i usvajanjem internih akata vezanih za područje preuzimanja rizika i upravljanja rizicima obezbjeđuje se primjena ispravnog pristupa usklađenog sa zakonskim propisima i strategijom poslovanja Banke. Svaki vlasnik akta na području preuzimanja rizika i upravljanja rizicima je u obavezi minimalno jednom godišnje (po potrebi i češće) revidirati akte iz svoje nadležnosti.

Uspostavljeni sistem upravljanja rizicima Banke je sveobuhvatan i zadovoljavajućeg kvaliteta, pri čemu je osigurano da se svim hijerarhijskim nivoima pruže adekvatne informacije u cilju donošenja poslovnih odluka. Sve odluke vezane za upravljanje rizicima diskutuju se i donose na nivoima Uprave i Nadzornog odbora.

Sraspoloživim kapacitetima, Banka nastoji da konstantno unaprijeđuje znanja o upravljanju rizicima kroz dostupne edukacije na lokalnom tržištu.

f. Sažet opis povezanosti rizičnog profila banke sa njenom poslovnom strategijom te prikaz ključnih pokazatelja poslovanja banke u vezi sa upravljanjem rizicima i njihovih vrijednosti, na osnovu kojih se može ocijeniti upravljanje rizicima banke, kao i način na koji je tolerancija prema rizicima uključena u sistem upravljanja rizicima

Prilikom definisanja Strategije poslovanja, Banka kreira svoj okvir za upravljanje rizicima. Glavne odrednice Strategije rizika također čine sastavni dio Strategije poslovanja Sberbank BH, kao posebno poglavlje. Strategija rizika obuhvata ključne principe za osiguravanje konzistentne adekvatnosti ukupnog kapitala i likvidnosti Banke, kao i odgovarajuću zaštitu potpunom integracijom upravljanja rizicima u poslovne aktivnosti, strateško planiranje u cijeloj organizaciji te razvoj poslovanja u skladu s definisanim apetitom za rizik. Ona osigurava finansijsku stabilnost Banke, uz smanjenje uticaja potencijalnih finansijskih gubitaka uzrokovanih rizicima koje je Banka prihvatila u skladu s Poslovnom strategijom. Strategija poslovanja obavezno se usaglašava sa svim organizacionim jedinicama unutar područja za upravljanje rizicima, kako bi se osiguralo da apetiti i ciljevi poslovnih segmenata ne premaše nivo kapitala kojim je moguće pokriti rizike koje ti ciljevi nose, osiguravajući adekvatan kapacitet resursa Banke za podnošenje rizika na dugi rok.

Strategija upravljanja rizicima je usklađena sa planiranim kretanjima portfolija, te očekivanim makroekonomskim trendovima opisanim u Strategiji poslovanja Banke.

Uspostavljeni način upravljanja rizicima Banke podrazumijeva sistem mjera koje osiguravaju identifikaciju, procjenu, agregaciju svih materijalnih rizika, praćenje, ograničavanje i kontrolu volumena preuzetih rizika, planiranje nivoa rizika, implementaciju mjera za ublažavanje rizika u cilju zadržavanja rizika unutar utvrđenih vanjskih i internih limita, tokom realizacije strategije razvoja Banke odobrene od strane Nadzornog odbora Banke.

Uprava je odgovorna za uspostavljanje i nadzor okvira upravljanja nad značajnim rizicima kojima je Banka izložena.

g. Opis načina na koji se osigurava informisanje organa upravljanja banke o rizicima

Informisanjem organa upravljanja Banke o rizicima osigurava se pravovremeno pružanje kvalitetnih informacija i podataka na bazi kojih se vrši donošenje odluka.

Aktivno praćenje rizika uspostavljeno je prije svega na nivou Uprave, kroz redovne mjesečne sjednice RICO i ALCO odbora (članovi Odbora za upravljanje rizicima su ujedno i članovi Uprave), te po potrebi i češće, ali i kvartalno na nivou Nadzornog odbora, kroz redovno detaljno izvještavanje o rizicima od strane nadležnog člana Uprave, kao i kroz izvještaje kontrolnih funkcija. Nadzorni odbor je pravovremeno obaviješten o svim značajnim kretanjima u poslovanju Banke, te se odluke mogu donositi i cirkularno (putem e-maila, video poziva i slično) između redovnih sjednica Odbora.

Izvještaji koji se mjesečno prezentuju na sjednicama Odbora za upravljanje rizicima obavezno sadrže detaljne izvještaje o rizicima, koji uključuju metodologije rizika, procese vezane za upravljanje rizicima, te rizike koji proizilaze iz novih proizvoda s aspekta kreditnog, tržišnog i operativnog rizika, kao i o eventualnim kršenjima odredbi akata o upravljanju rizicima, zatim izvještaje o kvalitetu podataka, preglede iskorištenosti limita (FBA limiti, limiti Centralne banke BiH, Sberbank Europe, interni limiti likvidnosti, te interni limiti kreditnog rizika), iskorištenost limita, odnosno ostvarenje ciljeva iz Izjave o apetitu za rizik i ICAAP (iskorištenost kapaciteta za podnošenje rizika, uz prezentaciju pojedinačnih internih kapitalnih zahtjeva za kreditni (uključujući rizik koncentracije i rizik industrijske koncentracije), tržišni rizik i operativni rizik).

Generalno, kvartalni izvještaji o rizicima za Nadzorni odbor uključuju praćenje RAS-a, detaljan pregled razvoja portfolija, pregled najvećih izloženosti, distribuciju ratinga, stanja RWA po segmentima, izvještaje kreditnog rizika po segmentima, tržišnog rizika i rizika likvidnosti, te operativnog rizika.

Izvještaji kontrolnih funkcija pripremaju se i lično prezentuju kvartalno, godišnje i polugodišnje, te obuhvataju pregled najvažnijih činjenica utvrđenih tokom obavljanja kontrola, nezakonitosti i nepravilnosti, te nedostatke i slabosti utvrđene tokom obavljanja kontrola, kao i prijedloge, preporuke i rokove za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti, nepravilnosti, nedostataka i slabosti. Izvještaji se podnose Odboru za reviziju i Nadzornom odboru Banke na razmatranje, uz informisanje Uprave Banke radi pravovremene i efikasne realizacije datih preporuka za otklanjanje nezakonitosti, nepravilnosti, nedostataka i slabosti utvrđenih tokom ranijih kontrola. Nadzorni odbor Banke usvaja izvještaje kontrolnih funkcija, a na prijedlog Uprave Banke i na prijedlog/mišljenje Odbora za reviziju.

IV Kapital i adekvatnost regulator- nog kapitala

Iznos kapitala, redovnog osnovnog kapitala, dodatnog osnovnog kapitala i dopunskog kapitala Banke, sa pregledom pojedinačnih elemenata kapitala, uključujući regulatorna usklađenja na 31.12.2019. godine:

REGULATORNI KAPITAL	160.342
OSNOVNI KAPITAL	160.342
REDOVNI OSNOVNI KAPITAL	160.342
Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	104.110
Plaćeni instrumenti kapitala	76.337
Premija na dionice	27.773
Dobit ili gubitak koji pripada vlasnicima matičnog društva	10.268
(-) Dio dobiti tekuće godine ostvarene tokom poslovne godine ili dobiti tekuće godine ostvarene na kraju poslovne godine koji nije priznat	-10.268
Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	-40
Ostale rezerve	67.599
(-) Ostala nematerijalna imovina	-2.302
(-) Bruto iznos ostale nematerijalne imovine (ostala nematerijalna imovina prije odbitaka odgođenih poreznih obaveza)	-2.302
Elementi ili odbici od redovnog osnovnog kapitala – ostalo	-9.024
DOPUNSKI KAPITAL	0
Instrumenti kapitala i subordinisani dugovi koji se priznaju kao dopunski kapital	0
Plaćeni instrumenti kapitala i subordinisani dugovi	0
Opšti ispravci vrijednosti za kreditni rizik u skladu sa standardiziranim pristupom	10.614
Elementi ili odbici od dopunskog kapitala – ostalo	-10.614

Ukupna izloženost riziku na dan 31.12.2019. godine:

UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI RIZIKU	1.009.381
IZNOSI IZLOŽENOSTI PONDERISANI RIZIKOM ZA KREDITNI RIZIK, KREDITNI RIZIK IZLOŽENOSTI FINANSIJSKIH DERIVATA TE SLOBODNE ISPORUKE	849.104
Kategorije izloženosti u skladu sa standardiziranim pristupom isključujući sekuritizacijske pozicije	849.104
Centralne vlade i centralne banke	2.547
Regionalne vlade i lokalne vlasti	2.189
Subjenti javnog sektora	29
Institucije	19.283
Privredna društva	216.275
Stanovništvo	279.860
Osigurane nekretninama	297.637
Izloženosti sa statusom neizmirenja obveza	5.928
Vlasnička ulaganja	988
Ostale izloženosti	24.368
UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI RIZIKU ZA POZICIJSKI, VALUTNI I ROBNI RIZIK	43.038
Iznos izloženosti riziku za pozicijski, valutni i robni rizik u skladu sa standardiziranim pristupima	43.038
Dužnički instrumenti kojima se trguje	2.025
Valutna pozicija	41.013
UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI RIZIKU ZA OPERATIVNI RIZIK	117.239
Jednostavni pristup operativnom riziku	117.239
STOPE KAPITALA	IZNOS
Stopa redovnog osnovnog kapitala	15,89%
Stopa osnovnog kapitala	15,89%
Stopa regulatornog kapitala	15,89%

Stope kapitala na dan 31.12.2019. godine:

Stopa finansijske poluge na dan 31.12.2019. godine:

Vrijednosti izloženosti	IZNOS
Finansijski derivati: sadašnji trošak zamjene	233
Finansijski derivati: Uvećanje prema metodi tržišne vrijednosti	743
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije (CCF) 10 % u skladu s članom 37. stav (8) tačka a) Odluke o izračunavanju kapitala banke	20.285
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije (CCF) 20 % u skladu s članom 37. stav (8) tačka b) Odluke o izračunavanju kapitala banke	25.695
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije (CCF) 50 % u skladu s članom 37. stav (8) tačka c) Odluke o izračunavanju kapitala banke	37.308
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije (CCF) 100 % u skladu s članom 37. stav (8) tačka d) Odluke o izračunavanju kapitala banke	8.943
Ostala imovina	1.489.306
(-) Iznos odbitnih stavki aktive – osnovni kapital - u skladu sa članom 37. stav (3) Odluke o izračunavanju kapitala banke	-11.326
Izloženost stope finansijske poluge – u skladu sa članom 37. stav (4) Odluke o izračunavanju kapitala banke	1.571.187
Osnovni kapital – u skladu sa članom 37. stav (3) Odluke o izračunavanju kapitala banke	160.342
Stopa finansijske poluge - u skladu sa članom 37. stav (2) Odluke o izračunavanju kapitala banke	10,21%

PRILOG1

1. Emitent	Sberbank BH d.d. Sarajevo
1.1. Jedinствена oznaka	VLKBR
Tretman u skladu sa propisima	
2. Priznat na pojedinačnoj / konsolidiranoj osnovi	Pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi
3. Vrsta instrumenta	Redovne dionice
4. Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala u hiljadama KM, sa stanjem na dan posljednjeg izvještavanja	76.337
5. Nominalni iznos instrumenta	76.337.400
5.1. Emisiona cijena	136,38
5.2. Otkupna cijena	NP
6. Računovodstvena klasifikacija	Dionički kapital
7. Datum izdavanja instrumenta	10.05.2000
8. Instrument sa datumom dospijeća ili instrument bez datuma dospijeća	Bez datuma dospijeća
8.1. Inicijalni datum dospijeća	Bez dospijeća
9. Opcija kupovine od strane emitenta uz prethodno odobrenje nadležnog tijela	NE
9.1. Prvi datum aktiviranja opcije kupovine, uslovni datum aktiviranja opcije kupovine i otkupna vrijednost	NP
9.2. Naknadni datum aktiviranja opcije kupovine (ako je primjenjivo)	NP
Kuponi / dividende	
10. Fiksni ili promjenjivi dividenda/kupon	Promjenjivi
11. Kuponska stopa i povezani indeksi	NP
12. Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende	NP
13.1. Puno diskreciono pravo, djelimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa vremenom isplate dividende/kupona	Puno diskreciono pravo
13.2. Puno diskreciono pravo, djelimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom isplate dividende/kupona	Puno diskreciono pravo
14. Mogućnost povećanja prinosa ili drugih poticaja za otkup	NE

15.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativni
16.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan
17.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	NP
18.	Ako je konvertibilan, djelimično ili u cijelosti	NP
19.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	NP
20.	Ako je konvertibilna, obavezna ili dobrovoljna konverzija	NP
21.	Ako je konvertibilna, instrument u koji se konvertuje	NP
22.	Ako je konvertibilna, emitent instrumenta u koji se konvertuje	NP
23.	Mogućnost smanjenja vrijednosti	NP
24.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrijednosti	NP
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, djelimično ili u cijelosti	NP
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, trajno ili privremeno	NP
27.	Ako je smanjenje vrijednosti privremeno, uslovi ponovnog priznavanja	NP
28.	Vrsta instrumenata koji će se u slučaju likvidacije ili stečaja isplatiti neposredno prije navedenog instrumenta	Isplata nakon podmirenja svih drugih obaveza
29.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata	NP
30.	Ako postoje, navesti neusklađene karakteristike	NP

V Likvidnosni zahtjevi

Upravljanje likvidnošću Banke je zasnovano na kontinuiranom planiranju budućih likvidnosnih potreba koje u obzir uzimaju promjene u operativnim, ekonomskim, regulatornim, zakonskim ili ostalim uslovima poslovnog okruženja Banke uz adekvatno planiranje redovnih i vanrednih novčanih priliva i odliva.

Osnovni cilj procesa upravljanja likvidnošću je održavanje izloženosti likvidnosnom riziku na onoj razini koja Banci omogućava kontinuirano izvršenje obaveza plaćanja u redovnom poslovanju i tokom stresnih uslova bez ugrožavanja vrijednosti bančine pozicije.

Najvažnije aktivnosti procesa upravljanja likvidnošću usmjerene su na obavljanje uobičajenih tržišnih transakcija, u okviru definiranih limita izloženosti riziku, a u skladu s prethodno definiranim planovima te odlukama nadležnih tijela i operativnih funkcija.

Aktivnosti se odnose na upravljanje kratkoročnom likvidnošću, strukturinom likvidnošću, unutardnevnom likvidnošću, upravljanje izvršenjem Plana likvidnosti i izvora financiranja, redovno praćenje i analizu rezultata testiranja otpornosti na likvidnosni rizik, te dosljednu primjenu načela određivanja mehanizma preraspodjele.

Funkcija upravljanja likvidnošću je centralizirana u okviru Sektora Upravljanje aktivom i pasivom (ALM), koji u oblasti upravljanja likvidnošću:

- upravlja likvidnošću na dnevnom, kratkoročnom i dugoročnom nivou;
- priprema plana finansiranja za kratkoročno, srednjoročno i dugoročno finansiranje, praćenja i realizacija;
- vrši projekciju potreba za likvidnošću i projekciju likvidnih sredstava;
- predlaže limite za različite pozicije likvidnosti;
- predlaže mjere i aktivnosti u slučajevima kada je ugrožena likvidnost Banke, te vrši monitoring sprovođenja istih i izvještava nadležna organizaciona tijela o sprovedbi istih;
- učestvuje u procesu stres testiranja vezanog za likvidnost;
- predlaže Upravi usvajanje dokumenata iz ove oblasti;
- izvještava Upravu banke i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO).

Upravljanje likvidnošću podrazumijeva aktivnosti koje obezbjeđuju balans između pozicija aktive i pasive po ročnoj usklađenosti i balans između priliva i odliva likvidnih sredstava, a glavni cilj je ispuniti obaveze Banke i kod očekivanih i kod neočekivanih fluktuacija u poslovanju Banke.

Smjernicom Okvir apetita za rizike (Risk appetite framework) je definirana metodologija za izradu Izjave o apetitu za rizike (Risk appetite statement - u daljem tekstu RAS). RAS se definira kao ciljani profil pojedinačnih rizika Banke

tj. maksimalni nivo sveukupnog rizika koji je Banka spremna preuzeti. U skladu sa Okvirom apetita za rizike, limiti za RAS se definiraju na godišnjem nivou, te se isti razmatraju na grupnom i lokalnom nivou na sjednicama Odbora za rizike uzimajući u obzir regulatorne zahtjeve, proces identifikacije rizika, interne potrebe Banke i odobreni budžet.

Banka je u okviru Izjave o apetitu za rizikom (Risk appetite statement – RAS) za 2019. godinu propisala sljedeće regulatorne indikatore rizika likvidnosti:

- pokazatelj pokrića likvidnosti (LCR)
- pokazatelj ročne usklađenosti finansijske aktive i finansijskih obaveza do 30 dana;
- pokazatelj ročne usklađenosti finansijske aktive i finansijskih obaveza do 90 dana;
- pokazatelj ročne usklađenosti finansijske aktive i finansijskih obaveza do 180 dana.

Regulatorni indikatori rizika likvidnosti prate se prema propisanoj dinamici dnevno/mjesečno:

- Održavanje obvezne rezerve- dnevnu likvidnost Banka osigurava održavanjem utvrđene obvezne rezerve prema propisima Centralne banke (CBBiH);
- Ročna usklađenost finansijske aktive i pasive – kratkoročnu likvidnost Banka ročno održava na taj način da se odnos između ugovorenih dospijeća instrumenata kratkoročne aktive i pasive održava u sljedećim okvirima:
 - najmanje 85% izvora sredstava sa preostalim rokom dospijeća do 30 dana angažira u plasmane (instrumente aktive) sa preostalim rokom dospijeća do 30 dana; Na dan 31. 12.2019. omjer iznosi 95,4%
 - najmanje 80% izvora sredstava sa preostalim rokom dospijeća do 90 dana angažira u plasmane (instrumente aktive) sa preostalim rokom dospijeća do 90 dana; Na dan 31. prosinca 2019. omjer iznosi 99,9%
 - najmanje 75% izvora sredstava sa preostalim rokom dospijeća do 180 dana angažira u plasmane (instrumente aktive) sa preostalim rokom dospijeća do 180 dana; Na dan 31. prosinca 2019. omjer iznosi 108,7%;
- Koeficijent pokrića likvidnosti (LCR) je omjer koji predstavlja otpornost banke da prebrodi značajne stresne udare tj. da ima dovoljno visoko likvidnih sredstava da pokrije sve odlive tokom perioda stresa u periodu do 30 kalendarskih dana. Pokazatelj je iskazan kao omjer između likvidnih sredstava (Zaštitni sloj likvidnosti, engl. High Quality Liquid Assets – HQLA) i očekivanih neto gotovinskih odliva, uz implikaciju da omjer iznad 100% osigurava da su likvidna sredstva dovoljna za pokriće neto gotovinskih odliva procijenjenih u narednih 30 dana. Obrazac LCR na dan 31.12.2019.godine:

Opis pozicije	Vrijednost	
	Procenat	
	o10	
Izračuni		
Brojnik, nazivnik, omjer		
o10	Zaštitni sloj likvidnosti	272971
o20	Neto likvidnosni odlivi	162376
o30	Koeficijent likvidnosne pokrivenosti (%)	168,11%

Pored regulatornog indikatora strukturalne likvidnosti (ročna usklađenost finansijske aktive i pasive do 180 dana), Banka prati i interni indikator likvidnosti, odnosno koeficijent neto stabilnog finansiranja (NSFR).

NSFR predstavlja omjer pokrivenosti dugoročne aktive stabilnim raspoloživim izvorom dugoročnih izvora finansiranja u stresnim situacijama, te promovira srednjoročno i dugoročno finansiranje aktive.

NSFR se definira kao omjer između "raspoloživog iznosa stabilnog finansiranja" i "potrebnog iznosa stabilnog finansiranja" koji se izračunavaju uz primjenu definiranih faktora ponderiranja na bilasne i vanbilasne stavke. Banka prati NSFR po internoj metodologiji usklađenoj sa zahtjevima Sberbank Grupe, do propisivanja zahtjeva od strane Agencije za bankarstvo Federacije BiH.

VI IZLOŽENOST PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA BANKE

Vlasnički vrijednosni papiri klasifikovani su kao imovina vrednovana po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i vrednuju se po fer vrijednosti, osim ukoliko ne postoji pouzdana mjera fer vrijednosti kada se one vrednuju po trošku sticanja.

Na dan 31.12.2019. godine Banka ima ulaganje u sljedeće vlasničke vrijednosne papire u ukupnom iznosu od 988 hiljada BAM:

- Sberbank a.d. Banja Luka (udio od 0,36%);
- Registar vrijednosnih papira (udio od 0,69%).

Za ova ulaganja ne postoji aktivno tržište. Fer vrijednost ovih ulaganja ne odstupa značajno od knjigovodstvene vrijednosti.

VII KAMATNI RIZIK U BANKARSKOJ KNJIZI

Kamatni rizik predstavlja rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige uslijed promjena kamatnih stopa, i kao takav je materijalno značajan na nivou Sberbank BH.

U okviru Sberbank BH d.d. Sarajevo kamatnim rizikom upravlja OJ Upravljanje aktivom i pasivom a o istom izvještava OJ Tržišni i rizik likvidnosti. S ciljem procjene i kontrole materijalnih izvora kamatnog rizika koji proizilazi iz otvorenih pozicija Banke, mjerni sistem je dizajniran na način koji može obezbijediti pravovremene i relevantne informacije vezano za trenutni nivo kamatnog rizika koji je Banka preuzela. Također, pruža informacije o bilo kojoj prekomjernoj izloženosti koju Banka ima odnosno koja može proizaći iz budućeg poslovanja Banke. Pokazatelji koji se koriste za mjerenje kamatnog rizika se zasnivaju na opće prihvaćenim finansijskim konceptima i tehnikama mjerenja rizika. Kvantificiranje izloženosti kamatnom riziku se vrši kroz uspostavljeni okvir od

nekoliko ključnih indikatora. Inicijalna mjera kamatnog rizika predstavlja promjenu neto vrijednost bankarske knjige uslijed pretpostavljenog pomjeranja krive prinosa za 200 baznih poena, za što je postavljen interni limit od maksimalno 15% u odnosu na neto kapital. Ovaj indikator također predstavlja minimalni regulatorni zahtjev, te je uspostavljen u skladu sa OeNB i Basel metodologijom.

Apetit za kamatni rizik je definisan kao iznos potencijalnog neočekivanog gubitka koji je Banka voljna prihvatiti zbog negativnih promjena varijabli kamatnog rizika. U tom smislu, Banka je uspostavila operativni limit kako bi održavala izloženosti u okviru nivoa koji su u skladu sa odobrenim i prihvaćenim nivoom rizika.

Apetit za rizike je određen od strane Uprave, uzimajući u obzir kapacitet gubitka banke koji zavisi od nivoa kapitala i rezervacija, kao i regulatornog kapitala koji je neophodan kako bi se održalo poslovanje. OJ Tržišni i rizik likvidnosti je odgovorna za praćenje limita, te za izvještavanje o kamatnom riziku relevantnim stranama i odborima u okviru Banke. Analiza mora biti pripremljena najmanje na mjesečnoj osnovi i redovno proslijeđena i prezentovana na sastancima ALCO odbora, RICO odbora i Nadzornog odbora kvartalno, kao i izvještaja kontrolne funkcije koji se prezentuje Nadzornom odboru također na kvartalnoj osnovi. Također, Banka mjesečno izvještava o kamatnom riziku Sberbank Europe Grupu, a od 2018. godine dužna je i kvartalno izvještavati FBA koristeći pojednostavljeni obračun, odnosno pristup standardnog kamatnog šoka na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno. Kamatno osjetljive pozicije se raspoređuju u 13 vremenskih zona. Ponderi za ove pozicije se baziraju na procijenjenom standardnom kamatnom šoku od 200 baznih poena tokom vremena i procijenjenom modifikovan trajanju za svaku vremensku zonu.

VIII INTERNI PROCES PROCJENE ADEKVATNOSTI KAPITALA (ICAAP) i INTERNI PROCES PROCJENE ADEKVATNOSTI LIKVIDNOSTI (ILAAP)

a. Sažet opis ICAAP-a i pristupa koje Banka koristi za mjerenje, odnosno procjenu svih materijalno značajnih rizika

Uspostavom ICAAP procesa osigurava se usklađenost sa zakonskim (regulatornim) i internim očekivanjima i zahtjevima, a krajnji cilj je razvoj i implementacija adekvatnog nadgledanja i upravljanja rizicima i kapitalom, osiguravajući održiv razvoj Banke.

ICAAP proces se sastoji od međuzavisnih faza/elemenata, prema sljedećem:

Inicijalna faza **identifikacije materijalnih rizika** sastoji se od analiziranja rizika koji su prisutni u poslovanju Banke i u okruženju. Rezultira definisanjem niza materijalnih rizika koji se dalje razmatraju u narednim fazama. Obzirom da predstavlja polaznu tačku u ICAAP procesu, na kojoj se bazira dalji tretman rizika Banke, možemo reći da predstavlja jedan od najvažnijih koraka cjelokupnog procesa.

Sljedeća faza **kvantifikacije i objedinjavanja rizika** obuhvata mjerenje konkretnih rizika i procjenu internog kapitala koji je potreban za njihovo podnošenje što dovodi do jedinstvene kapitalne pozicije za Banku. Ukratko, rezultat faze kvantifikacije rizika služi da se procjeni koliko je Banci potrebno kapitala da bi pokrila rizike.

Svim materijalnim rizicima utvrđenim kroz proces identifikacije rizika može se upravljati na bazi određenih politika, procedura i smjernica odobrenih od strane Uprave i odgovarajućeg odbora ili kroz periodične procjene, opći proces upravljanja i primjenu adekvatnih tehnika ublažavanja rizika. Pristup mjerenju značajnih rizika uspostavlja se individualno za svaki rizik, na temelju njegove prirode. Za osnovne rizike, Banka primjenjuje i kvalitativne i kvantitativne metode (uključujući i stres testove), koje su dokumentovane u odgovarajućim metodologijama i priručnicima. Banka redovno osigurava da interni modeli budu odgovarajući za postojeće situacije, kao i da podaci uključeni u model budu zadovoljavajuće kvalitete. Za rizike koji nisu osnovni, Banka odlučuje o pristupu za mjerenje. Ukoliko kvantifikacija nije moguća, odnosno ukoliko naponi potrebni za razvijanje modela nisu proporcionalni izloženosti riziku, Banka može primijeniti kvalitativni pristup za upravljanje rizicima. Detaljniji procesi upravljanja za neke ili sve rizike za koje se periodičnim procjenama utvrdi da su materijalni mogu se također definisati pojedinačno u zavisnosti od njihove prirode (složenosti, ozbiljnosti, mogućoj važnosti itd.).

Odmah nakon identifikacije rizika i kvantifikacije raspoloživog kapitala za pokriće svih materijalnih rizika, u okviru faze **konsolidacije kapitala za pokriće rizika** potrebno je utvrditi koliko Banka ima na raspolaganju kapitala za pokriće potreba za internim kapitalom.

Testiranje otpornosti na stres se vrši kako bi se procijenila otpornost Banke na negativna dešavanja u svom radnom okruženju. Obavlja se na godišnjem nivou, ili po potrebi češće. Rezultati testiranja otpornosti na stres se uvažavaju prilikom procesa budžetiranja i donošenja strateških odluka.

Iskorištenost kapaciteta za podnošenje rizika upoređuje potrebni interni kapital („koliko nam je potrebno“) sa raspoloživim kapitalom za pokriće rizika („koliko imamo“). Ova faza uključuje raspoređivanje raspoloživog kapitala na konkretne rizike, poslovne segmente i na višak kapitala, što – zajedno s kapitalnim ciljevima i strukturom – podliježe stalnoj kontroli, praćenju i izvještavanju.

Proces postavljanja limita - ICAAP limiti bazirani su na aktuelnom budžetu i uključuju pristup gledanja unaprijed na osnovu predviđanja budžeta, uzimajući u obzir odredbe Kreditne politike. U slučaju promjena budžeta, i sistem ICAAP limita se mora prilagoditi u skladu s istim. Na taj način, Banka primjenjuje proaktivni pristup praćenja adekvatnosti kapitala po Stubu II, što joj omogućava da pravovremeno djeluje.

Pristup u kojem ICAAP gleda unaprijed osigurava se kroz fazu **budžetiranja i predviđanja**. Proces budžetiranja povezuje značajne rizike, koji su kao takvi ocijenjeni u procesu identifikacije rizika, te planiranje kapitala i poslovnih aktivnosti za posmatrani period od naredne 4 godine. Uključuje raspoređivanje raspoloživog kapitala na određene rizike, poslovne segmente i višak kapitala,

što – zajedno s kapitalnim ciljevima i strukturom – podliježe stalnoj kontroli, praćenju i izvještavanju. Na taj način se dalje ugrađuje u cjelokupni postupak upravljanja i rukovođenja rizicima.

Cilj **izvještavanja i upravljanja** je da se daju blagovremene, potpune i tačne informacije o nivou rizika, omogućavajući savjesno donošenje odluka, koje ponovo pokreće ICAAP proces.

b. Sažet opis ILAAP-a

Cilj ILAAP-a je da osigura opstanak Banke, osiguravajući dovoljno likvidnosti i stabilne izvore finansiranja kako bi ispunili svoje obaveze u trenutku dospelosti, da podnese svoje rizike i pokrije neto likvidnosne odlive u oba slučaja – normalnih i stresnih okolnosti (čak i tokom dužeg perioda nepovoljnih razvojnih trendova).

Ključni elementi ILAAP-a:

- Identifikacija rizika;
- Mjerenje rizika;
- Budžet;
- Plan izvora finansiranja;
- Rizik likvidnosti i izvještavanje o riziku likvidnosti;
- Sistem internih limita i procedure eskalacije;
- Stres testiranje likvidnosti;
- Plan likvidnosti u slučaju nepredviđenih okolnosti;
- Transferne cijene izvora finansiranja.

Identifikacija i mjerenje rizika likvidnosti je dio procesa identifikacije i mjerenja svih rizika kojim je SBBH izložena.

Limiti rizika likvidnosti su definisani u dokumentu Pravilnik o riziku likvidnosti, međutim limiti koji su RAS indikatori su također definisani u Okviru apetita za rizik. Indikatori rizika likvidnosti su značajan segment RAS-a koji daju informaciju o budućem smjeru poslovanja sa aspekta spremnosti na preuzimanje rizika a sve u cilju ispunjavanja poslovnih ciljeva. Tokom uspostavljanja SBBH strategije, budžeta ili plana finansiranja razmatra se razvoj regulatornih omjera likvidnosti i limiti rizika likvidnosti. Rezultati ILAAP-a su sastavni dio izvještavanja Uprave, kroz izvještavanje ALCO, RICO i Nadzornom odboru, ili direktno izvještavanja članova Uprave.

Obezbeđujući da postoji dovoljno likvidnosti za ispunjenje obaveza kada one dospiju, preuzimanjem njenih rizika i prateći strategiju održivosti, čak i tokom odgođenog perioda nepovoljnog razvoja, ILAAP doprinosi održivosti SBBH sa stanovišta likvidnosti. SBBH treba obezbijediti da svaki rizik (prouzrokovan uobičajenom ili stresnom situacijom, interni ili eksterni) koji može uticati na njenu poziciju likvidnosti je adekvatno pokriven likvidnošću. Integracija ključnih indikatora učinka (KPI) likvidnosti i finansiranja za potrebe upravljanja u SBBH u redovnom poslovanju je opisana u Politici upravljanja likvidnošću. Ključni indikatori učinka (KPI) likvidnosti i finansiranja služe kao blagi indikatori ranog upozorenja.

Rezerva likvidnosti treba biti visokog kvaliteta i određena na oprezan i konzervativan način. Kriteriji prihvatljivosti rezerve likvidnosti su definisani u

Pravilniku upravljanja likvidnošću.

Politika likvidnosti SBBH sadrži definiciju generalne strategije finansiranja i izvora finansiranja kao i njihovog korištenja, uključujući definiciju primarnih izvora, kao glavnog izvora finansiranja SBBH, koji treba osigurati da se poslovne operacije SBBH nastave odvijati u dugom roku.

IX Politika naknada

a. Postupak odlučivanja koji se primjenjuje pri određivanju politike naknada

Politika i praksa naknada zaposlenika u Sberbank BH d.d. Sarajevo (u daljem tekstu: **Politika i praksa naknada**) se zasniva na i u skladu je sa sljedećim zahtjevima vezanim za naknade ("**Pravila za naknade**"):

- Odluka o politici i praksi naknada zaposlenicima u Banci Agencije za bankarstvo FBiH („Službene novine FBiH“, br. 81/17);
- Zakon o bankama FBiH („Službene novine FBiH“, br.27/17) i
- Politika naknada Grupe (striktnije lokalno pravo prevladava).

U slučaju da Politika naknada Grupe nije u skladu sa lokalnim pravom, u tom slučaju prevladava striktnije lokalno pravo.

Politika i praksa naknada propisuje određene odgovornosti i delegira određene zadatke Sektoru za ljudske resurse, Upravi, Nadzornom odboru, odgovarajućem Odboru za naknade uspostavljenom od strane Nadzornog odbora i/ili različitim Kontrolnim funkcijama.

b. Informacije o vezi između plaće i uspješnosti, odnosno o korelaciji između naknada, uspješnosti i rizika za sve zaposlenike

Sberbank BH d.d. Sarajevo analizira sve moguće dodatke na platu i iste je dužna u skladu sa Politikom i praksom naknada rasporediti kao fiksnu ili varijabilnu naknadu. Procjena svakog dodatka na platu se redovno provodi od strane odgovornih lica, a u skladu sa određenim kriterijima koji su jasno definisani u okviru Politike i prakse naknada.

c. Omjer između fiksnih i varijabilnih naknada

SBBH određuje odgovarajuće omjere između fiksne i varijabilne komponente ukupne naknade i iste su primjereno izbalansirane tako da fiksna komponenta predstavlja zadovoljavajuće visok udio ukupne naknade sa ciljem djelovanja potpuno fleksibilne politike za komponente varijabilne naknade, uključujući mogućnost da se ne plaća varijabilna komponenta naknade. Varijabilna komponenta u SBBH za sve zaposlenike ne prelazi 100% fiksne komponente

ukupne naknade, a za Kontrolne funkcije fiksna komponenta nije manja od 2/3 ukupne naknade.

d. Informacije o kriterijima uspješnosti na kojima se zasnivaju prava na dionice, opcije ili varijabilne komponente naknada

Prilikom određivanja kriterija uspješnosti uzimaju se u obzir i kvantitativni i kvalitativni kriteriji, uključujući finansijske i nefinansijske kriterije uspješnosti zaposlenika, poslovnih jedinica, SBBH.

e. Opis, kriterij i obrazloženje varijabilnih naknada koje koristi banka

Vidovi varijabilne naknade u SBBH:

- dugoročni program poticaja koji obuhvataju dugoročnu radnu uspješnost (tj. duže od 1 godine), (trenutno nije dostupan oblik varijabilne naknade u SBBH);
- bonusi za uspješnost koji potiču radnu uspješnost do jedne fiskalne godine, uključujući godišnji bonus (povezan sa ciklusom upravljanja radnim učinkom);
- kratkoročni poticaji dodijeljeni u skladu sa pojedinačnom uspješnošću/uspješnošću tima koji se mjere uglavnom kvantitativnim pokazateljima radnog učinka zasnovanim na unaprijed poznatim modelu(ima) obračuna.

f. Ukupne naknade po području poslovanja na dan 31.12.2019. godine

Područja poslovanja	Bruto iznos
Investment Banking	466,598.40 BAM
Retail Banking	8,816,500.59 BAM
Corporate Functions	5,113,043.78 BAM
Control Functions	1,649,757.11 BAM
Ukupno	16,045,899.89 BAM

g. Zbir svih naknada, po kategorijama zaposlenika, te informacije o naknadama podijeljene na Upravu, Nadzorni odbor i ostale zaposlenike Banke čije profesionalne aktivnosti imaju značajan uticaj na rizični profil banke

Stanje na 31.12.2019.

Kategorija zaposlenika	Bruto iznos
Nadzorni odbor, Uprava i Ključni zaposlenici	2,599,183.82 BAM
Ostali zaposlenici	13,461,558.29 BAM
Ukupno	16,060,742.12 BAM

Ukupna naknada za svaku kategoriju zaposlenika se sastoji od fiksnih i varijabilnih komponenti. Fiksne komponente naknade za sve kategorije zaposlenika se ugovaraju na pojedinačnoj i/ili diskrecionoj osnovi, a varijabilne komponente naknade su definisane u skladu sa Politikom i praksom naknada.

Za Upravu i ključne zaposlenike Banke značajan dio, i u svakom slučaju najmanje 40% varijabilne komponente naknade, se odgađa za period ne kraći od pet godina, koji se usaglašava sa prirodom poslovanja, njegovim rizicima i aktivnostima predmetnog zaposlenika. U slučaju varijabilne komponente naknade posebno visokog iznosa, najmanje 60% iznosa će biti odgođeno.

h. Broj zaposlenika čije naknade iznose sto hiljada BAM-ova ili više po finansijskoj godini

Stanje na 31.12.2019., broj zaposlenika = 4.

X Bankarska grupa, odnos između matičnog društva i podređenih društava

Nije primjenjivo na Sberbank BH d.d. Sarajevo.

XI Ostale informacije

Dodatni podaci i informacije koji nisu navedeni u ovom aktu, a odnose se na:

- a. poslovno ime i sjedište Banke;
- b. vlasničku strukturu i organe upravljanja Banke;
- c. strategiju i politiku upravljanja rizicima Banke;
- d. kapital i adekvatnost regulatornog kapitala;
- e. likvidnosne zahtjeve;
- f. izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja Banke;
- g. kamatni rizik u bankarskoj knjizi;
- h. interni proces procjene adekvatnosti kapitala – ICAAP i interni proces procjene adekvatnosti likvidnosti – ILAAP;
- i. politiku naknada;
- j. bankarsku grupu i odnos između matičnog društva i podređenih društava,

navedeni su i objavljeni na web stranici Banke u okviru akta „Godišnji izvještaj Sberbank BH d.d. Sarajevo za 2019. godinu“.

U Sarajevu, 25.06.2020. godine

Sberbank BH d.d. Sarajevo

Sberbank BH d.d.